

MiKTeX installeren valt erg mee

Frans Goddijn
frans@goddijn.com

Toen ik laatst een XP laptopje kocht, was een van de dingen die daar op moest natuurlijk een $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ installatie. Ik heb dat echter tot het laatst uitgesteld, want ik kan me zo droevig dom voelen als het niet werkt en ik installeer $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ zo zelden dat ik me elke keer weer afvraag hoe het ook alweer zat. Liefst zou ik $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ als een pakket kopen, wat mij betreft met een betaling aan een non-profit organisatie die er ligaturen en oldstyle cijfers van kweekt. Als het maar werkt. Zo van CD erin, wachten tot de setup klaar is en dan vind je alle betreffende iconen op je scherm.

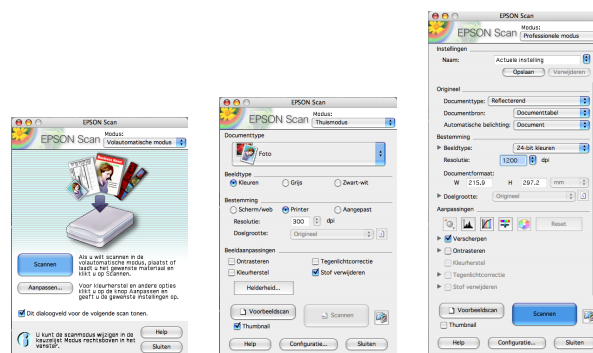
Wat ook mooi zou zijn: een aanpasbare GUI zoals (figuur 1) mijn scanner heeft. Er is een extreem simpel GUI voor de thuisgebruiker die alleen wil scannen en printen, een met wat meer opties voor de handige gebruiker die wil kunnen bepalen wat hij scant/ print en een professionele GUI met talloze knoppen en regelpanelen voor kleur, zwartwit, retouche, en vele print opties.

Met $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ zou ik er dan een willen voor de eerste gebruiker, die een sterk uitgekledde Word-GUI ziet met een standaard “hello world” tekstje dat met een van de twee knoppen kan worden gecompileerd en met de andere bekeken en geprint. En een voor de gebruiker die de manual heeft gelezen (er hoort een vuistdikke “ $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ For Dummies” bij de installatie-schijf natuurlijk) met veel meer opties, in feite een kant en klare installatie van WinEdt. Plus een Geek-GUI in twee versies: eentje met heel veel knoppen, en zo’n compleet zelf in elkaar te zetten super-editor, emacs of zo, en de meest macho knop van allemaal, die naar een zwart scherm leidt waar op de command line lange regels met tientallen variabelen kunnen worden ingetikt met opdrachten voor ruby, metafont, emtex, ghostscript.

Maar goed, dat is er niet.

Van mijn buurvrouw tijdens het NTG-diner afgelopen weekeinde kreeg ik de tip eens MiKTeX te proberen. Op www.miktex.org is die te vinden en daar wordt op de download-pagina de keuze geboden voor de “Basic MiKTeX Installer” en voor de grotere “MiKTeX Net Installer”. De kleinere haalt zelf later op wat je eventueel zou missen en daarom kies ik die (figuur 2).

De installer is ruim 40MB, toch niet kinderachtig.

Figuur 1. Mijn scanner GUI

Installing a basic system

To install a basic MiKTeX system, download and run the “Basic MiKTeX” installer. MiKTeX has the ability to install missing packages automatically, i.e., this installer is suitable for computers connected to the Internet.

[Download “Basic MiKTeX” Installer](#)

basic-miktex-2.5.2471.exe openen

U hebt gekozen om het volgende bestand te openen:

basic-miktex-2.5.2471.exe

Dit is een: Toepassing
van: <http://heanet.dl.sourceforge.net>

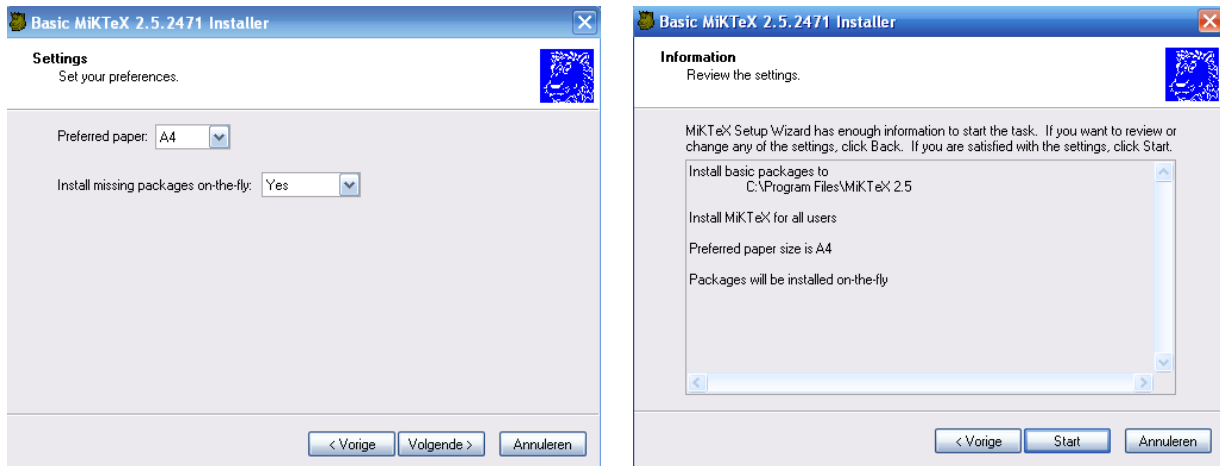
Wilt u dit bestand opslaan?

Bestand opslaan Annuleren

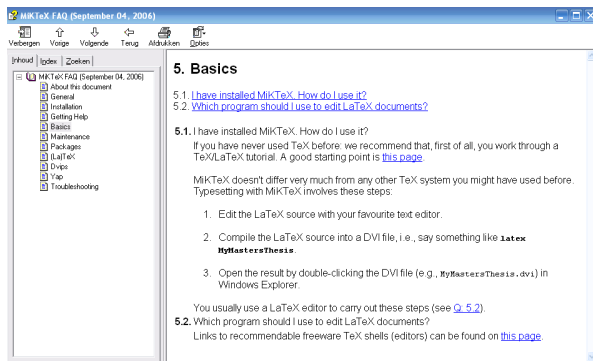
[Download MiKTeX net installer](#)

Figuur 2. MiKTeX download

Ik start de installer en krijg het scherm te lezen met de “Copying Conditions” en zoals altijd bij installaties klik ik ongezien voor akkoord, want dan kun je verder. Daarna de keuze om MiKTeX te installeren voor mezelf of ook voor andere gebruikers als die er ooit bijkomen op mijn XP systeem. “Maakt me niet uit” zou wat mij betreft een derde keuze kunnen zijn. De plek waar alles geïnstalleerd gaat worden is zoals gebruikelijk een eigen map in “Program files” op de schijf waar XP zijn systeem heeft staan, daar verander ik niets aan. Dan

Figuur 3. De keuzes

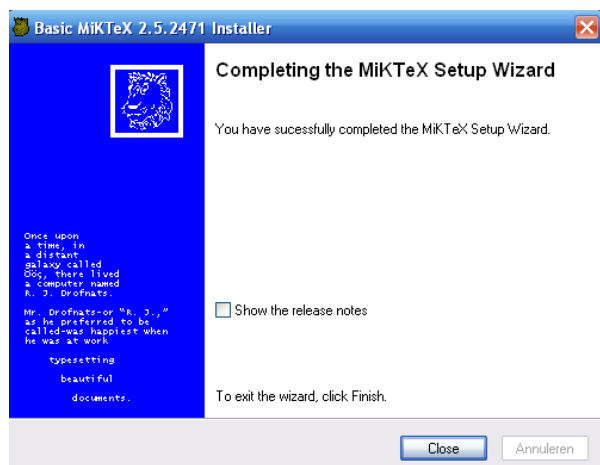
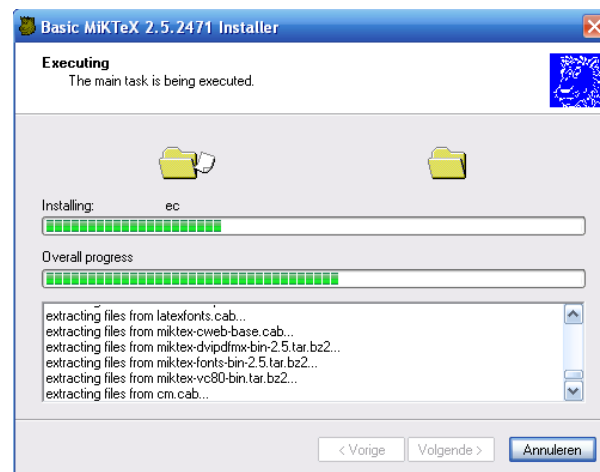

Figuur 4. Een pagina uit de FAQ

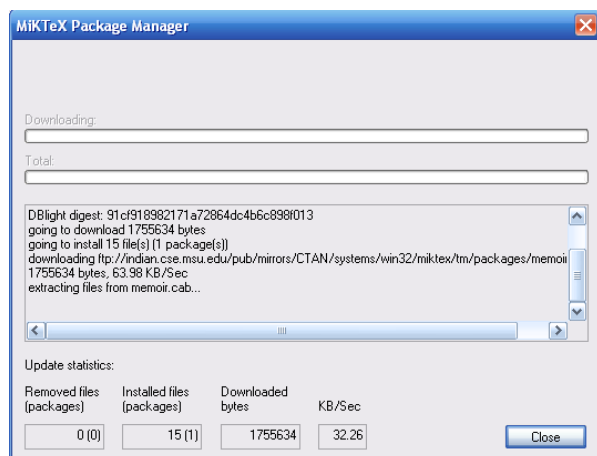
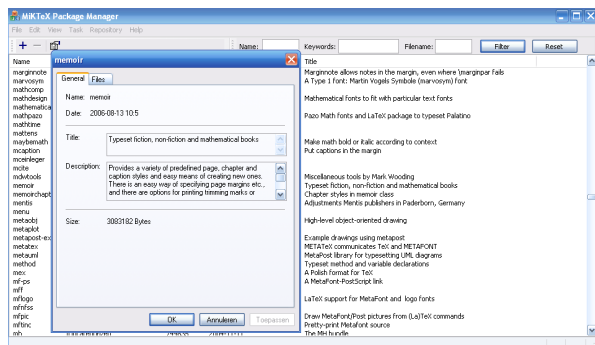
de vraag (figuur 3) of ontbrekende pakketten zonder omhaal mogen worden opgehaald van internet of dat me dat eerst moet worden gevraagd en ik kies voor “on the fly” ophalen. Mist er wat, meteen doorpakken, installeren en verder met m’n document.

Dan passeren wat schermen (figuur 5) waarin ik steeds voor “Start”, “volgende”, of “Sluiten” kies en daarna is de installatie klaar. Wat nu? Ik verwacht een icoon op het XP-bureaublad, met daarachter een “gezicht” van MiKTeX of een WinEdt-achtige editor die alles overkoepelt, maar dat bleef uit. Nu lijkt het eerst alsof de MiKTeX installatie zichzelf met succes heeft verstoppt.

In het XP-startmenu vind ik wel “MiKTeX 2.5” en een van de onderdelen daar is een MiKTeX FAQ. Daarin staat bij hoofdstuk 5 (figuur 4) de vraag die volgens mij bovenaan hoort: “I have installed MiKTeX. How do I use it?” Het antwoord is “you can now say ‘tex

Figuur 5. Wat er zoals passeert tijdens de installatie

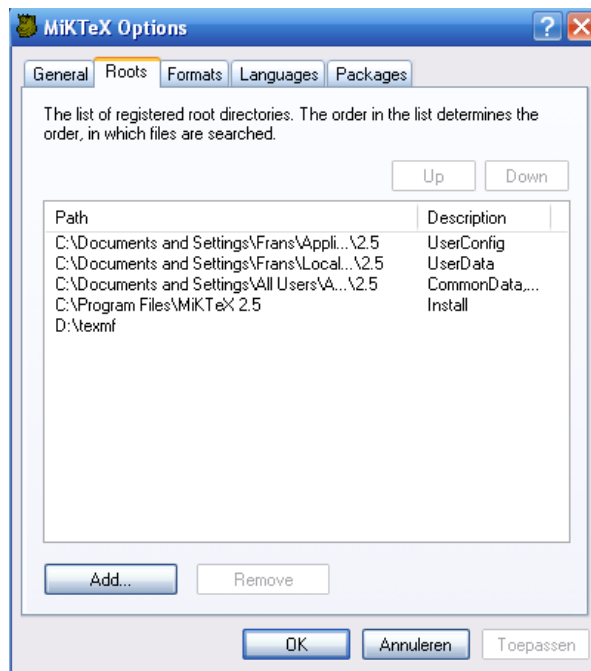

Figuur 6. Package manager

filename'” — maar er staat niet bij hoe je dat tegen je machine moet ‘zeggen’. Een simpel scherm en een aantal meteen-werkende voorbeelden van brieven, boeken, beamer-presentaties en artikelen zou toch voor de hand liggen met zoveel knappe koppen aan het werk voor de \TeX distributies.

In dezelfde MiKTeX map staat ook een Package Manager (figuur 6) en die ziet er simpel maar erg veelbelovend uit. Een pakket als ‘memoir’ staat er, bijvoorbeeld. De laatste tijd heb ik daar een paar maal over gehoord maar ik zag er tegenop in het pakket te gaan zoeken, dan te zien hoe de installatie ook alweer moet (de DTX ervan vinden, die compileren alsof het een document is en dan de resultaten ergens in de texmf structuur plaatsen, ik herinner me dat het zo ongeveer moet maar zou het ook lukken?) De Package Manager kan het voor me ophalen en installeren, lekker makkelijk!

Er staat ook een DVI previewer in de MiKTeX map maar ik heb al zoveel jaren geen DVI gebruikt... zouden er nog mensen zijn die DVI willen in plaats van

Figuur 7. MiKTeXinstellingen

PDF?

Een “settings” programma in de MiKTeX map is een van de dingen die ik zou verwachten als menu-onderdeel van “het” MiKTeX programma op mijn desktop. Wie eerder was vergeten te kiezen voor “on-the-fly” ophalen van ontbrekende pakketten kan dat hier goedmaken en wat voor mij belangrijk is: er is een tab met de naam “roots” (figuur 7) waar je kunt aangeven waar je je eigen vertrouwde texmf boeltje hebt neergezet, als je bijvoorbeeld al eens op een andere computer met \TeX aan de slag bent gegaan. Daar ben ik blij mee want op mijn Apple heb ik in de loop van de tijd allerlei eigen materiaal opgeslagen, aangepaste stylefiles bijvoorbeeld om mijn briefhoofd met logo mee te maken, en inder-tijd van Wybo Dekker gekregen bestanden om old-style cijfers te kunnen gebruiken in Times en Palatino. (<http://www.servalys.nl/tex/index.html>). Ik kopieer die texmf map met alles eronder naar de D: schrijf op de XP en geef in “roots” op dat daar gezocht mag worden.

Voor mij voelt het toch aan alsof ik iets heb waar ik “niet bij kan”, een super fiets zonder zadel en stuur. Pas als ik het vertrouwde WinEdt ophaal van www.winedt.com en installeer, zit er een kop op de MiKTeX installatie: WinEdt heeft in de gaten dat MiKTeX er is en functioneert als cockpit voor het opstellen, compileren en bekijken van \TeX documenten.

```

PDFLaTeX...
This is pdfTeX, version 3.141592-1.30.6-2.2 (MikTeX 2.5)
entering extended mode
carnhen.tex
LaTeX2ε <2005/12/01>
babel <v3.8> and hyphenation patterns for english, dunylang, nohyphenation, ge
rman, ngerman, french, dutch, loaded.
(C:\Program Files\MikTeX 2.5\tex\latex\ntgclass\antikell.cls)
Document Class: antikell 2004/06/07 v2.1a NTG LaTeX document class
(C:\Program Files\MikTeX 2.5\tex\latex\ntgclass\ntg11.cls)
(C:\Program Files\MikTeX 2.5\tex\latex\ntgclass\ad.sty)
(C:\texmf\tex\latex\osf-txfonts\osf-txfonts.sty)
=====
starting package maintenance...
installation directory: C:\Program Files\MikTeX 2.5"
package repository: ftp://carroll.aset.psu.edu/pub/CTAN/systems/win32/niktex/tn/
packages/
DBLichte digest: 91cf918982171a72864dc4b6c898f013
going to download 1091701 bytes
going to install 311 file(s) of package(s)
downloading ftp://carroll.aset.psu.edu/pub/CTAN/systems/win32/niktex/tn/packages
/txfonts.cab...

```

Figuur 8. MikTeX haalt ontbrekende pakketten op

Ik probeer een van mijn eigen documenten te compileren en WinEdt start MikTeX dat op zijn beurt in een DOS-box (figuur 8) aan het werk gaat om een paar ontbrekende pakketten op te halen.

Even later staat het in de Acrobat Reader (vanuit WinEdt gestart) op mijn scherm te pronken, met mijn vertrouwde lay-out, fonts inclusief de oldstyles. Het werkt en dat vind ik erg mooi en onverwacht makkelijk!

En tenslotte het beste nieuws: als u NTG-lid bent hebt u de TeXCollection ontvangen. Daarin zit de Protext CD. Steek die in uw CD-lezer en volg de aanwijzingen in het PDF-document dat daar verschijnt. U ziet zich afspelen wat hierboven beschreven is en krijgt ook nog de automatische installatie aangeboden van het gratis alternatief voor WinEdt: TeXnicCenter. Ga in die laatste naar File ⇒ New Project, vul een documentnaam in en selecteer onder Tab ‘English Advanced’ het ‘Mathematical Article’ en klik ‘OK’. Ga tenslotte naar Build ⇒ Build and View Output en uw eerste Latex document verschijnt in Adobe Reader!

Frans Goddijn
frans@goddijn.com